

Konsoliderad version av

Styrelsens för ackreditering och teknisk kontroll (SWEDAC) föreskrifter och allmänna råd om (STAFS 2006:12) längdmått och volymmått för utskänkning

Ändring införd: t.o.m. STAFS 2011:19

Författningen är upphävd den 20 april 2016 genom: STAFS 2016:9

Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter gäller för de längdmått och volymmått som definieras nedan.

Definitioner

2 § I dessa föreskrifter används ord och begrepp i den betydelse som anges i 2 § Styrelsens för ackreditering och teknisk kontroll föreskrifter (STAFS 2006:4) om mätinstrument. Vidare gäller följande definitioner och ordförklaringar.

Längdmått	Ett mätinstrument försett med skalmärken vars inbördes avstånd anges i en författningsreglerad måttenhet för längd.
Volymmått för utskänkning	Ett volymmått (till exempel dricksglas, kanna eller fingerborgsmått), konstruerat för bestämning av en angiven volym av en vätska (med undantag för farmaceutiska produkter) som säljs för omedelbar förbrukning.
Streckmått	Ett volymmått för utskänkning försett med en streckmärkning för nominell volym.
Bräddmått	Ett volymmått för utskänkning för vilket innervolymen är lika med den nominella volymen.
Volymmått för överhällning	Ett volymmått för utskänkning från vilket vätskan är avsedd att hållas upp innan förbrukning sker.
Volym	Innervolymen för bräddmått eller innervolymen upp till ett fyllnadsmärke för streckmått.

CE-märkning m.m.

3 § Endast ett längdmått eller ett volymmått som uppfyller kraven i 4 § och har genomgått bedömning av överensstämmelse enligt 6–8 §§ får märkas med CE-märkning m.m. enligt 9 §.

Krav på längdmått och volymmått

4 § Ett längdmått eller ett volymmått skall uppfylla

1. tillämpliga krav i *bilaga I* till Styrelsens för ackreditering och teknisk kontroll föreskrifter (STAFS 2006:4) om mätinstrument samt
2. kraven i dessa föreskrifter, inklusive *bilagan* till dessa föreskrifter,

för att få förse med CE-märkning m.m. enligt 9 §.

Ett CE-märkt volymmått behöver inte vara försett med information om dess noggrannhet enligt avsnitt 9.1 andra strecksatsen *bilaga I* till Styrelsens för ackreditering och teknisk kontroll föreskrifter (STAFS 2006:4) om mätinstrument.

5 § Ett längdmått eller ett volymmått får förutsättas uppfylla kraven i 4 § första stycket till den del den uppfyller kraven i någon relevant standard eller normerande dokument enligt definitionerna av dessa begrepp i 2 § SWEDAC:s föreskrifter (2006:4) om mätinstrument.

Allmänt råd: Hänvisningar till sådana standarder och normerande dokument som nämns i 5 § finns tillgängliga på SWEDAC:s webbplats, <www.swedac.se>.

Bedömning av överensstämmelse

6 § För säkerställande av att kraven i 4 § är uppfyllda skall ett längdmått eller ett volymmått genomgå bedömning av överensstämmelse. Tillverkaren kan därvid välja mellan följande förfaranden.

Längdmått:

1. F1,
2. D1,
3. B+D,
4. H eller
5. G

Volymmått för utskänkning:

1. A1,
2. F1,
3. D1,
4. E1,
5. B + E,
6. B + D eller
7. H.

Beteckningarna på förfaranden för bedömning av överensstämmelse avser de förfaranden som beskrivs i *bilagorna A1, B, D, D1, E, E1, F1, H* och *G* till Styrelsens för ackreditering och teknisk kontroll föreskrifter (STAFS 2006:4) om mätinstrument.

När krav ställs på tillhandahållande av ett exemplar av försäkran om överensstämmelse, får det tolkas som gällande ett parti eller en sändning i stället för varje enskilt instrument.

7 § Ett anmält organ, som medverkar vid bedömning av överensstämmelse, skall uppfylla kraven i *bilaga II* till Styrelsens för ackreditering och teknisk kontroll föreskrifter (STAFS 2006:4) om mätinstrument.

Bestämmelser i övrigt om anmälda organ finns i lagen (2011:791) om ackreditering och teknisk kontroll. (STAFS 2011:19).

8 § Tillverkaren skall vid behov tillhandahålla det anmälda organet teknisk dokumentation för specifika instrument eller grupper av instrument i enlighet med tillämpliga delar av *bilaga III* till Styrelsens för ackreditering och teknisk kontroll föreskrifter (STAFS 2006:4) om mätinstrument.

Märkning

9 § Ett längdmått eller ett volymmått som genomgått bedömning av överensstämmelse enligt 6–8 §§ och befunnits uppfylla kraven i 4 § skall märkas i enlighet med *bilaga IV* till Styrelsens för ackreditering och teknisk kontroll föreskrifter (STAFS 2006:4) om mätinstrument.

STAFS 2006:12

Denna författning träder i kraft den 30 oktober 2006, då Styrelsens för teknisk ackreditering särskilda föreskrifter (STAFS 1993:15) om EEG-märkning av längdmått skall upphöra att gälla.

STAFS 2011:19

Denna författning träder i kraft den 1 augusti 2011.

*Bilaga***SÄRSKILDA KRAV PÅ LÄNGDMÅTT OCH VOLYMMÅTT
FÖR UTSKÄNKNING****Kapitel I – Längdmått***Referensförhållanden*

- 1.1 För måttband lika med eller längre än fem meter får de största tillåtna felen inte överskridas, när måttbanden utsätts för en dragkraft av 50 N eller andra kraftvärden som angetts av tillverkaren och markerats på måttbandet i enlighet därmed, eller i fallet med styva och halvstyva måttband där det inte krävs någon dragkraft.
- 1.2 Referenstemperaturen är 20 °C, om inte tillverkaren angett något annat och märkt bandet i enlighet därmed.

Största tillåtna fel

2. Det största tillåtna felet, positivt eller negativt i mm, mellan två icke på varandra följande skalmärken är $(a + bL)$, där
- L är värdet på längden avrundat uppåt till helt metervärde, samt
 - a och b, som anges i *tabell 1* nedan.

När ett avslutande skalintervall (skaldelsvärde) har en yta som gräns, skall det största tillåtna felet för varje avstånd som börjar i denna punkt ökas med det värde som anges i *tabell 1*.

Tabell 1

Noggrannhetsklass	a (mm)	b	c (mm)
I	0,1	0,1	0,1
II	0,3	0,2	0,2
III	0,6	0,4	0,3
D – särskild klass för pejlingsmåttband ¹ Upp till och med 30 m ²	1,5	noll	noll
S – särskild klass för spännband för tankar. För varje 30 m-längd när bandet ligger på ett plant underlag	1,5	noll	noll

¹ Tillämpas på viktcombinationer måttband/stickan.

² Om den nominella längden överstiger 30 meter skall det största tillåtna felet ökas med 0,75 mm för varje 30-meterslängd.

Pejlingsmåttband kan också vara av klasserna I eller II, varvid det största tillåtna felet är $\pm 0,6$ mm för varje längd mellan två skalmärken, varav det ena på lodet och det andra på måttbandet, när formeln ger ett värde på mindre än 0,6 mm.

Det största tillåtna felet för längden mellan två på varandra följande skalmärken och den största tillåtna skillnaden mellan två på varandra följande skalintervall anges i *tabell 2* nedan.

Tabell 2

Intervalllängden (skaldelsvärde), i	Största tillåtna fel eller skillnad i millimeter i respektive noggrannhetsklass		
	I	II	III
$i \leq 1$ mm	0,1	0,2	0,3
$1 \text{ mm} < i \leq 1$ cm	0,2	0,4	0,6

På ett ledat mått skall leden vara sådan att den inte förorsakar några fel, förutom de ovan nämnda, och som överstiger 0,3 mm för klass II och 0,5 mm för klass III.

Material

- 3.1 De material som används i längdmått skall vara sådana att variationer i längd på grund av temperaturskillnader upp till ± 8 °C i förhållande till referenstemperaturen inte överstiger det största tillåtna felet. Detta gäller inte för längdmått i klass S och klass D där korrigering för värmeexpansion skall tillämpas vid avläsning när så erfordras.
- 3.2 Mått som tillverkats av material vars dimensioner kan förändras när de utsätts för hög relativ fuktighet får endast inbegripas i klasserna II eller III.

Märkning

4. Måttet skall vara märkt med det nominella värdet. Millimeterskalor skall vara numrerade varje centimeter och mått med ett skalintervall som är större än 2 cm skall ha samtliga skalor numrerade.

Kapitel II – Volymmått för utskänkning

1. *Referensförhållanden*
 - 1.1 Temperatur: referenstemperaturen för volymmätning är 20 °C.
 - 1.2 Läge för korrekt avläsning: stående fritt på en plan yta.
2. *Största tillåtna fel*

Tabell 1

	Streckmått	Bräddmått
Volymmått för överhällning		
< 100 ml	± 2 ml	- 0 + 4 ml
≥ 100 ml	± 3 %	- 0 + 6 %
Mått för utskänkning		
< 200 ml	± 5 %	- 0 + 10 %
≥ 200 ml	± 5 ml + 2,5 %	- 0 + 10 ml + 5 %

3. *Material*

Volymmått för utskänkning skall tillverkas av material som är tillräckligt styva och dimensionsstabila för att volymen skall hålla sig inom det största tillåtna felet.

4. *Form*

- 4.1 Volymmått för utskänkning skall utformas så att en ändring av innehållet motsvarande det största tillåtna felet orsakar en nivåförändring av minst 2 mm vid brädden eller fyllnadsmärket.
- 4.2 Volymmått för utskänkning skall utformas så att uthållandet av hela mängden uppmätt vätska inte hindras.

5. *Märkning*

- 5.1 Nominell volym skall anges tydligt och outplånligt genom märkning på måttet.
- 5.2 Volymmått för utskänkning kan även märkas för upp till tre klart urskiljbara volymer, som inte skall kunna förväxlas med varandra.
- 5.3 Alla måttstreck skall vara tillräckligt tydliga och beständiga så att största tillåtna fel inte överskrids vid användning.